

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/5/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717211944
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6717211944.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobcov: 1/ Z. U., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. D. XXXX/X, T., 2/ Q. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom 9. mája XXXX/XX, T., proti žalovanému: Z. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. D. XXXX/XX, T., zast. Advokátska kancelária Krnáč s.r.o., IČO: 47 232 293, so sídlom Nám. slobody 2, Banská Bystrica, o zaplatenie 8 000,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 13C/44/2017-184, zo dňa 06.09.2018, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 8 000,- eur v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške náhrady trov konania.“

2. Žalobou doručenou súdu dňa 10.10.2017 sa žalobkyňa 1/ domáhala voči žalovanému zaplatenia sumy 8 000,- eur, z titulu Zmluvy o pôžičke zo dňa 31.07.2017, na zákale ktorej žalovanému požičala sumu 8 000 eur so splatnosťou do 07.08.2017. Žalovaný v uvedenej lehote splatnosti pôžičku nevrátil, v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka písomne uznal dňa 16.08.2017, že dlžnú sumu zaplatí v novej lehote splatnosti do 24.08.2017. Dlžnú sumu doposiaľ, napriek viacerým výzvam, nevrátil.

3. Vo veci bol na návrh žalobkyne 1/ vydaný platobný rozkaz č.k. 13C/44/2017-17 zo dňa 12.10.2017, voči ktorému podal žalovaný v zákonnej lehote odpor. Uviedol, že dňa 01.08.2017 v rámci svojej podnikateľskej činnosti, ktorú vykonáva ako fyzická osoba pod obchodným menom „Z. S., miesto podnikania A. D. 25XX/XX, XXX XX T., P.: XX XXX XXX prijal od žalobkyne 1/ sumu 8 000 eur ako zálohu na stavebný materiál, na stavbu rodinného domu v zmysle cenovej ponuky zaslanej žalobkyni e-mailom žalovaným. Za účelom vysporiadania zálohy na materiál žalovaný požiadala žalobkyňu 1/ o výber stavebného materiálu, na základe tohto výberu mal byť žalobkyni 1/ dodaný stavebný materiál. Žalobkyňa na výzvy žalovaného ohľadom výberu materiálu nereagovala. Žalovaný tvrdil, že so žalobkyňou nikdy neuzavrel zmluvu o pôžičke (§ 657 Občianskeho zákonníka) a právny titul uplatňovaného nároku neexistuje. Dokument s názvom „dohoda o vrátení peňazí“ zo dňa 16.08.2017 podľa názoru žalovaného nemožno považovať za uznanie dlhu v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka, nakoľko nespĺňa náležitosti uznania dlhu podľa uvedeného ustanovenia a ide o neplatný právny úkon. Predmetný dokument podpísal pod nátlakom žalobkyne, v tejto súvislosti podal na žalobkyňu trestné oznámenie - v zápisnici z podaného trestného oznámenia zo dňa 27.09.2017 sp. zn. ORPZ-BB-OPP4-1917/2017 vyplývajú bližšie okolnosti, za ktorých došlo k podpísaniu dohody o vrátení peňazí.

4. V priebehu konania Okresný súd Zvolen uznesením č. k. 13C/44/2017-130 zo dňa 31.05.2018 pripustil, aby do konania ako ďalší subjekt na strane žalobcu vstúpil Q. U., nar. XX.XX.XXXX, ako žalobca 2/. Zároveň súd pripustil zmenu žaloby tak, že žalovaný je povinný zaplatiť sumu 8 000 eur žalobcom 1/ a 2/ v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

5. Z vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi (potvrdenka transakcie z výpisu z účtu, výpis z internet bankingu SLSP, dohoda o vrátení peňazí, výzva zo dňa 29.09.2017, e-mailová komunikácia od žalovaného zo dňa 13.09.2017, zápisnica o trestnom oznámení, kúpna zmluva, protokol o odovzdaní a prevzatí vozidla, rámcová kúpna zmluva), ako aj z uznesenia Okresného riaditeľstva PZ vo Zvolene, odbor kriminálnej polície PZ č. k. ČVS:ORP-905/3-VYS_ZV-2017 zo dňa 20.06.2018, z uznesenia Okresnej prokuratúry Zvolen č. k. 2Pv 148/18/6611-10 zo dňa 6.08.2018, vypočutia svedka Q. N., prednesov samotných žalobcov a žalovaného mal súd za preukázané, že medzi žalobcami 1/, 2/, ktorí sú manželmi a žalovaným došlo k uzatvoreniu tzv. nepomenovanej zmluvy v zmysle § 51 Občianskeho zákonníka, v rámci ktorej prebiehali medzi uvedeným účastníkmi rokovania o možnom uzatvorení Zmluvy o dielo, na základe ktorej by žalovaný staval pre žalobcov 1/ a 2/ rodinný dom na pozemku p. č. 1930/42, nachádzajúcom sa v k. ú. Z., obec T., okres T., zapísanom na LV č. 6198. K uzavretiu riadnej Zmluvy o dielo medzi účastníkmi však nedošlo, pretože v zmysle § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa stalo plnenie zo strany žalovaného, čo sa týka realizácie stavby domu nemožným, keďže nedošlo k odkúpeniu predmetného pozemku žalobcami, na ktorom, sa mala realizovať predmetná stavba. Táto skutočnosť bola žalovanému oznámená v zmysle § 577 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Povinnosť dlžníka plniť zanikla. Uvedená skutočnosť a opis skutkového deja korešponduje aj s tým, že samotný žalobcovia dobrovoľne (aj keď na žiadosť žalovaného) uviedli do poznámky pre banku, ako dôvod poukázania finančných prostriedkov vo výške 8 000 eur na účet žalovaného „záloha na nákup stavebného materiálu“. Žalobcovia nepopreli, že rokovali so žalovaným o možnej stavbe rodinného domu na vyššie uvedenom pozemku a žalovanému odovzdali aj projektovú dokumentáciu, ani to, že žalovaný bol viackrát na mieste stavby - na pozemku, na ktorom sa mal stavať rodinný dom pre žalobcov.

6. Súd mal zato, že žalobcovia nepreukázali právny dôvod poukázania finančných prostriedkov vo výške 8 000 eur žalovanému titulom zmluvy o pôžičke zo dňa 31.07.2017. Každé súdne rozhodnutie musí mať svoj skutkový a právny základ. Ku skutkovým zisteniam súd dospieva posúdením (vyhodnotením) skutkových poznatkov. Skutkové poznatky súd získava viacerými spôsobmi, predovšetkým dokazovaním. Právnym základom súdneho rozhodnutia sú právne závery, ktoré súd vyvodil subsumovaním skutkového základu pod príslušnú - správnu právnu normu. Aj v danom prípade súd k skutkovým zisteniam priradil v odôvodnení rozsudku uvedené právne závery.

7. Súd dospel k záveru, že žalobcovia 1/, 2/ majú nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko plnenie v zmysle § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa stalo nemožným. Preto súd žalobe žalobcov vyhovel a uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcom 1/, 2/ bezdôvodné obohatenie vo výške 8 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

8. Súd sa v odôvodnení rozhodnutia zamerával len na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považované za rozhodujúce, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, príp. dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

9. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 2 CSP. Žalobcovia boli v konaní v celom rozsahu úspešní, preto im súd priznal plnú náhradu trov konania voči žalovanému. O výške náhrady trov rozhodne súd I. inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

10. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu zamietá v celom rozsahu a žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v rozsahu 100 %, alebo aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Žalovaný považuje skutkový stav, z ktorého vychádza rozsudok za správny, súd nepochybil pri vedení pojednávania a celého konania. Žalovaný sa však nestotožňuje s právnym posúdením veci, ktoré zaujal okresný súd a preto považuje vyhlásený rozsudok za nesprávny. Žalobcovia sa prostredníctvom žaloby

domáhali zaplataenia dlhu na skutkovom základe nezaplataenia splatnej pôžičky, t.j. z titulu uzatvorenia zmluvy o pôžičke v ústnej forme. Žalobca poprel, že by niekedy došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke, tvrdil, že plnenie mu bolo poskytnuté zo strany žalobcov na základe zmluvy o dielo uzavretej ústne. Na základe výsledkov dokazovania súd ustálil, že plnenie 8 000 eur bolo poskytnuté z titulu uzatvorenia ústnej zmluvy o budúcej zmluve o výstavbe rodinného domu resp. nepomenovanej zmluvy podľa § 51 Občianskeho zákonníka. Súd teda neuveril skutkovým tvrdeniam žalobcov a v plnom rozsahu sa stotožnil s argumentáciou žalovaného. Následkom neunesenia dôkazného bremena (§ 150 CSP upravuje bremeno tvrdenia, § 153 CSP upravuje dôkazné bremeno) je strata sporu.

12. Žalobcovia v prejednávacom spore tvrdili, že poskytli žalovanému pôžičku vo výške 8 000 eur s úrokom 300 eur a lehotou splatnosti 7.8.2017. Žalobcovia neunesli bremeno tvrdenia a preto súd nariadil dokazovanie. Na preukázanie svojich tvrdení žalobcovia navrhli vykonať dôkazné prostriedky - výpovede žalobcov, výpoveď svedka Q. N., čomu súd vyhovel. Okresný súd však neuveril skutkovým tvrdeniam žalobcov, ktoré preukazovali uvedenými dôkazmi a vyhodnotil ich ako nepravdivé. Keďže sa žalobcom nepodarilo v konaní preukázať, že došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke, neunesli dôkazné bremeno a mali byť v konaní neúspešní. Vid'. rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo 214/2014 - ak žalobca chce byť v konaní úspešný, musí v žalobe uviesť skutočnosti odôvodňujúce ním uplatňovaný nárok a o týchto skutočnostiach je povinný predložiť plný dôkaz.

13. Sporové strany vedia, aká je objektívna pravda, súd ju však nevie. Cieľom sporového konania nie je zistiť materiálnu pravdu, keďže je ovládané zásadou prejednacou a zásadou formálnej pravdy, čo ale neznamená, že súd sa o jej zistenie nemá usilovať a nemá ho zaujímať. Základným princípom CSP je povinnosť súdu poskytovať materiálnu ochranu práv (čl. 2 ods. 1 CSP) a preto je prejednacía zásada a zásada formálnej pravdy korigovaná prvkami materiálneho vedenia sporu, ktoré súdu napomáhajú a slúžia k zisteniu skutočnej pravdy (preto súd v mnohých prípadoch aj objektívnu pravdu zistí). Napriek tomu ťažisko preukazovania skutkovej verzie sporovej strany leží na nej samotnej, prvky materiálneho vedia sporu slúžia najmä k tomu, aby bo súd schopný sám odhaliť skreslenie, neúplnosť alebo nepravdivosť skutkových tvrdení prednášaných sporovou stranou. V prejednávacom prípade sa okresnému súdu podarilo objektívnu pravdu zistiť, keďže sa objasňovaním skutkového stavu zaoberal do hĺbky a precízne, a to za použitia prvkov materiálneho vedenie sporu.

14. Medzi základnú povinnosť sporových strán, napomáhajúcu zisteniu objektívnej pravdy patrí povinnosť pravdivého a úplného tvrdenia (uviesť tvrdenia z hľadiska ich kvality pravdivé, úplné, podstatné a rozhodujúce) - § 150 CSP, nerešpektovanie tejto povinnosti sporovej strany znamená stratu sporu - prejaví sa v meritórnom rozhodnutí veci ako prehra sporu (§ 185 CSP, § 191 CSP). V prejednávacom prípade súd objektívne zistil, že žalobcovia klamali, avšak procesne ich nepotrestal stratou sporu. Žalovaný má zato, že došlo k nesprávnej interpretácii § 150 ods. 1, § 185 a § 191 CSP, čoho dôsledkom je nerešpektovanie základného princípu uvedeného v čl. 8 CSP (ak súd procesnú stranu „pristihne“ pri porušení povinnosti tvrdenia, je v rámci tzv. materiálneho vedenia sporu oprávnený a povinný k tejto skutočnosti prihliadať a vyhodnotiť ju v komplexe s inými procesnými povinnosťami a bremenami pri rozhodovaní sporu). Žalovaný tvrdí, že nie je možné, aby súd nijako nesankcionoval podanie žaloby založenej na uvedení úmyselne nepravdivých skutkových tvrdení a neexistujúceho právneho titulu (nepoctivý spor žalobcu) o ktorom sa dozvedel. Žalovaný tvrdí, že vyhovie žalobnému návrhu v nepoctivom spore žalobcu, i keď by samotný nárok eventuálne mohol existovať z iného skutkového základu a právneho titulu, ignoruje koncepciu CSP a odobruje nepoctivé konanie sporovej strany, čo považuje žalovaný za neprijateľné.

15. Žalovaný poukazuje na nerešpektovanie § 216 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu. Teda v súlade s autonómiou súkromnoprávných vzťahov súdy neposkytujú ochranu právnemu vzťahu, právu ani nároku na plnenie, o ochranu ktorého žalobca nežiadal. Súd sa v sporovom konaní nebude vecne zaoberať iným právnym vzťahom, iným právom, ani iným plnením (čo do druhu alebo jeho výšky), než aké sú uvedené v žalobe a nemôže priznať iné plnenie, aké je žiadané v petite. V prejednávacom prípade žalobcovia tvrdili, že: 1. medzi nimi a žalovaným existuje právny vzťah založený zmluvou o pôžičke, 2. si uplatňujú nárok na vrátenie splatnej pôžičky, 3. požadované plnenie je vo výške 8 000 eur. Týmto žalobcovia vecne vymedzili predmet sporového konania. Žalovaný v rámci svojej procesnej obrany doplnil vecné vymedzenie sporového konania o ním tvrdenú (a následne a preukázanú) existenciu zmluvy o dielo. Z vecného hľadiska sa teda súd nemohol a nemal zaoberať existenciou právneho vzťahu spočívajúcom v bezdôvodnom obohatení medzi sporovými stranami,

keďže sa ani jedna zo sporových strán týmto právnym vzťahom nebránila. Súd nie je oprávnený na rozdiel od sporových strán, vecne vymedzovať predmet sporu. Súd vymedzuje jedine predmet dokazovania. (viď. rozhodnutie NS ČR sp.zn. 33 Cdo 3311/2009).

16. V danom prípade žalobcovia žiadali priznať nárok 8 000 eur na skutkovom základe nesplatenia splatnej pôžičky, v konaní však bolo preukázané uzatvorenie budúcej zmluvy o dielo, nie zmluvy o pôžičke. Okresný súd priznal žalovaný nárok na skutkovom základe vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, pretože došlo k následnej nemožnosti plnenia budúcej zmluvy o dielo podľa § 573 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Súd teda vyhovel žalobnému návrhu na skutkovom a právnom základe, ktorý nebol zažalovaný. Tento skutkový a právny základ vniesol do konania okresný súd, a to svojím rozhodnutím, súd však nemal na to oprávnenie.

17. Žalovaný taktiež poukazuje na nedostatok jeho pasívnej legitímácie v spore, čo namietal už pri prvom procesnom úkone (v odpore). V rámci vykonaného dokazovania bolo spoľahlivo preukázaného, že žalobcovia poskytli žalovanému plnenie na základe nepomenovanej zmluvy o budúcej zmluve o dielo, pričom plnenie poskytovali žalovanému ako podnikateľovi (živnostníkovi) nie ako fyzickej osobe. Toto tvrdenie je preukázané výsluchom účastníkov, aj výpisom z účtu žalobkyne 1/ z ktorého je zrejmé, že poslala plnenie na podnikateľský účet žalovaného. Žalobcovia mali správne žalovať - v žalobe uviesť: Z. S., sídlo: A. D. XXXX/XX, XXX XX T., P.: XX XXX XXX, Q.: Okresný úrad Zvolen, číslo živnostenského registra: XXX-XXXXX. Okresný súd pri rozhodovaní neprihliadol na fakt nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, napriek tomu, že to v konaní vyšlo najavo a bolo spoľahlivo preukázané. Žaloba mala byť zamietnutá pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie.

18. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrili žalobcovia 1/, 2/, zhodne uviedli, že trvajú na svojich doterajších vyjadreniach a k podanej žalobe nemajú čo doplniť. Všetko k veci bolo uvedené písomne, ako aj ústne na pojednávaní okresného súdu. Iba opakujú, že spoločne (ako manželia) žalovanému požičali finančnú čiastku vo výške 8 000 eur ako fyzickej osobe. Dňa 03.01.2019 žalobkyňa 1/ doplnila do konania - trestný rozkaz Okresného súdu Zvolen č. k. 13C/44/2017-204 zo dňa 18.12.2018 (bez vyznačenej právoplatnosti), ktorým súd odsúdil Z. S., nar. XX.XX.XXXX, za prečin podvodu podľa § X21 ods. 1, 2 Trestného zákona a poškodených, Z. U. a Q. U. súd odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

19. Žalovaný na vyjadrenie žalobcov 1/, 2/ nereagoval.

20. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario) rozsudok okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie ma ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

22. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

23. Predmetom občianskeho súdneho konania je v konaní uplatnený nárok (procesný nárok) ktorý vymedzuje žalobca a to nielen určením predmetu, teda žalobného návrhu ale i určením rozhodujúcich skutočností o ktoré svoje tvrdené právo opiera. Úlohou súdu je skúmať, či platné právo umožňuje, aby na základe skutkového stavu tvrdeného žalobcom mohlo byť žalobe vyhovené. Ak však žalobca zmení svoje tvrdenia tak, že nové tvrdené skutočnosti je potrebné podradiť pod hypotézu inej právnej normy, než skutočnosti pôvodne tvrdené, ide o zmenu žaloby. Takúto zmenu žaloby však vzhľadom k uplatneniu zásady dispozície môže vykonať len žalobca so súhlasom súdu, ktorý rozhodne o tom, či zmenu žaloby pripustí alebo nepripustí.

24. Žalobou doručenou súdu za žalobcovia domáhali voči žalovanému zaplata sumy 8 000 eur s príslušenstvom z titulu uzatvorenia zmluvy o pôžičke v ústnej forme so žalovaným - skutkovo vymedzili svoj nárok ako nárok zo zmluvy o pôžičke.

25. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že súd skutkové tvrdenia žalobcov vyhodnotil ako nepostačujúce na preukázanie právneho dôvodu poukázania finančných prostriedkov vo výške 8 000 eur žalovanému titulom zmluvy o pôžičke zo dňa 31.07.2017, ako tvrdili žalobcovia v žalobe a v priebehu konania. Súd v rozhodnutí výslovne uviedol, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno ohľadne toho, že by došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke medzi žalobcami a žalovaným. Avšak súd k skutkovým zisteniam (ktoré súd získava predovšetkým dokazovaním), ku ktorým súd dospel v priebehu konania a vyhodnotením skutkových poznatkov, priradil právne závery, ktoré súd vyvodil subsumovaním zisteného skutkového stavu pod správnu (inú) právnu normu. Pretože podľa názoru súdu v posudzovanom prípade bola medzi žalobcami a žalovaným uzatvorená nepomenovaná (inominátna) zmluva podľa § 51 Občianskeho zákonníka, v rámci ktorej bolo medzi stranami dohodnuté, že v prípade odkúpenia pozemku žalobcami od tretej osoby, žalovaný bude realizovať na predmetnom pozemku stavbu rodinného domu pre žalobcov a za tým účelom žalobcovia previedli žalovanému na bankový účet sumu 8 000 eur. Keďže k odkúpeniu pozemku žalobcami nedošlo, tak plnenie zo strany žalovaného (realizácia stavby), sa stalo nemožným (§ 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka) čo bolo žalovanému oznámené. Potom podľa názoru súdu žalobcovia majú voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka.

26. Súdu nemožno uprieť, aby v spojení so skutkovými zisteniami urobil sám odlišné, právu zodpovedajúce hodnotenie žalobou uplatneného plnenia (právne posúdenie vykonáva súd v zmysle zásady iura novit curia - právo pozná súd). Strany konania nie sú povinné uplatnený nárok, ani obranu proti nemu, právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia je vecou súdu. Musia, ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval.

27. V prejednávanom prípade skutočnosti, ktoré uviedli žalobcovia ako rozhodné skutočnosti, z ktorých vyvodzujú nimi tvrdý nárok (skutkové vymedzenie predmetu konania) bolo úlohou okresného súdu posúdiť z hľadiska, či žalobcami tvrdené skutočnosti možno podriadiť pod hypotézu právnej normy upravujúcej právny vzťah vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke. Okresný súd však skutočnosti, na základe ktorých bolo žalobe vyhovené nevyvodil z nedostatku predpokladaného vzniku zmluvy o pôžičke (tieto skutočnosti nemal za preukázané), ale z toho, že žalobcovia sa v konaní domáhali splnenia povinnosti žalovaného zaplatiť im sumu 8000 eur „z titulu bezdôvodného obohatenia.“ Postup, ktorý zvolil okresný súd podľa názoru odvolacieho súdu nepredstavuje postup, kedy súd vyhodnotením skutkových poznatkov, iba priradil právne závery, ktoré súd vyvodil subsumovaním zisteného skutkového stavu pod správnu (inú) právnu normu.

28. Z obsahu podanej žaloby a aj v priebehu konania tvrdených skutočností žalobcov zreteľne vyplýva, že žalobcovia uplatnili nárok vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke uzavretej ústne, tvrdiac, že „žalovanému požičali peňažné prostriedky vo výške 8 000 eur s dobou splatnosti do 7.08.2017, ktorý termín splatenia žalovaný nedodrжал, avšak dňa 16.08.2017 žalovaný písomne uznal svoj záväzok voči žalobcom (Dohoda o vrátení peňazí), pričom bola určená nová lehota splatnosti do 24.08.2017.

29. Obsahom písomnosti nazvanej „Dohoda o vrátení peňazí“ datovanej dňa 16.08.2017, ktorú podpísali žalobkyňa 1/ Z. U., žalovaný Z. S. a svedok Q. N. je text: „Dnešného dňa 16.08.2017 sa obidve strany dohodli, že zapožičaná suma 8000 eur zo dňa 31.07.2017 bude vrátená Z. S. na účet z ktorého bola pôžička požičaná do 24.08.2017 (č. ú. XXXXXXXX/XXXX) ako zábezpeka bude slúžiť motorové vozidlo E. L. N. ZV XXX CV, N. V ktorého je majiteľom. Dlžník vydal vozidlo Dobrovoľne, bez nátlaku.“ Pod textom sa nachádzajú podpisy vyššie uvedených osôb a dátum. Okresný súd túto žalobcami predloženú „Dohodu o vrátení peňazí“ podpísanú žalovaným vôbec nevyhodnotil z hľadiska jej obsahu a zjavne túto listinu predloženú žalobcami v konaní ako právne relevantný dôkaz nebral v úvahu pri rozhodovaní, hoci podľa názoru odvolacieho súdu jej obsah má významnú vypovedaciu hodnotu o žalobcami tvrdených skutočnostiach, o tom, že medzi stranami konania (účastníkmi dohody) došlo k pôžičke peňazí, čo je zjavné z jej textu „zapožičaná suma 8 000 eur zo dňa 31.07.2017“ bude vrátená Z. S. na účet z ktorého bola „pôžička požičaná“ do 24.08.2017). Podporne v spise pripojená výzva žalobkyne 1/ adresovaná žalovanému deklaruje žiadosť „o vrátenie požičanej finančnej čiastky“. Skutočnosť, že písomnosť s názvom „Dohoda o vrátení peňazí“ zo dňa 16.08.2017 podľa názoru

žalovaného nemožno považovať za uznanie dlhu v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka, neznižuje význam uvedenej písomnosti z hľadiska preukázania vôle účastníkov dohody, či medzi stranami konania došlo k vzniku ústnej zmluvy o pôžičke.

30. Žaloba na plnenie zo zmluvy o pôžičke sa opiera o iný skutkový základ a tiež o inú právnu normu, než žaloba z bezdôvodného obohatenia. Ak žalobca požaduje plnenie zo zmluvy o pôžičke, musí tvrdiť existenciu zmluvy o pôžičke, naopak žaloba z bezdôvodného obohatenia tvrdenie platnej zmluvy v zásade vylučuje. Podľa názoru odvolacieho súdu, okresný súd postupom, ktorý zvolil v tomto prípade, si prisvojil právo zmeniť skutkový základ súdneho rozhodnutia (k eventuálnemu nesprávnemu právnemu posúdeniu jednotlivých skutkových okolností, z ktorých žalobcovia odvodzovali svoje práva treba uviesť, že tieto nevykazovali len alternatívu právneho posúdenia, ako uvádza súd). Treba súhlasiť s názorom žalovaného, že v posudzovanom prípade z vecného hľadiska sa súd nemohol a nemal zaoberať existenciou právneho vzťahu spočívajúcom v bezdôvodnom obohatení medzi sporovými stranami, keďže sa ani jedna zo sporových strán týmto právnym vzťahom nebránila. A súd nie je oprávnený na rozdiel od sporových strán, vecne vymedzovať predmet sporu. Súd vymedzuje jedine predmet dokazovania.

31. Odvolací súd rozsudok okresného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z vyššie uvedených dôvodov. Nebolo tak dôvodné, aby sa odvolací súd bližšie zaoberal odvolacou námietkou žalovaného, kde namietal nedostatok pasívnej vecnej legitímácie. A pokiaľ žalobcovia poukazovali na rozhodnutie vydané v trestnom konaní -

trestný rozkaz Okresného súdu Zvolene č. k. 13C/44/2017-204 zo dňa 18.12.2018 (súdu predložený bez vyznačenej právoplatnosti), ktorým súd odsúdil Z. S., nar. XX.XX.XXXX, za prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona a poškodených Z. U. a Q. U. súd odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces, odvolací súd zistil v rámci svojej činnosti, že rozsudkom vydaným Okresným súdom vo Zvolene zo dňa 25.09.2019 bol obžalovaný Z. S., nar. XX.XX.XXXX, podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby pre skutok kvalifikovaný ako prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 31.07.2017 vo Zvolene pod zámienkou potreby finančných prostriedkov na podnikateľskú činnosť a prísľubu, že finančné prostriedky vráti do 4.08.2017 vylákal od Z. U. finančnú hotovosť vo výške 8 300 eur, napriek vedomosti, že vedel, že finančné prostriedky vzhľadom na svoju finančnú situáciu v dohodnutej lehote nebude vedieť vrátiť, a tieto finančné prostriedky použil pre svoju potrebu a v dohodnutej lehote nevrátil, čím spôsobil Z. U., nar. 17.05.1976, bytom A. D. 6, T., škodu vo výške 8 300 eur, pretože skutok nie je trestným činom.“ Odvolací súd však poznamenáva, že aj okresný súd konajúci v trestnom konaní v odôvodnení uvedeného rozsudku konštatoval, že: „Výpoveď žalovaného vyvracajú výpovede poškodených Z. U. a Q. U., ako aj svedka Q. N., ktorí od začiatku vypovedali rovnako, svoje výpovede podstatným spôsobom nemenili, vierohodným spôsobom detailne opísali vzniknutú udalosť. Aj na hlavnom pojednávaní poškodení zotrvali na tom, že obžalovanému na základe jeho požiadania požičali finančnú hotovosť vo výške 8 000 eur na dobu troch dní. O uvedenie poznámky účelu vkladu ich požiadali práve obžalovaný. Obžalovaný im prísľúbil vrátiť sumu 8300 eur do 04.08.2017, dokedy mu mali byť poukázané peniaze od odberateľa prác zo Žiaru nad Hronom. Keďže im obžalovaný požičané finančné prostriedky v dohodnutej lehote nevrátil, spísali s ním dňa 16.08.2017 dohodu o vrátení peňazí.“ V uvedenom trestnom rozsudku súd tiež konštatoval, že: „V rámci vykonaného dokazovania nebol produkovaný žiaden dôkaz o akejkoľvek písomnej alebo ústnej dohode týkajúcej sa realizácie výstavby rodinného domu obžalovaným pre poškodených.“

32. V novom rozhodnutí okresný súd znova rozhodne aj o trovách konania vrátane trov odvolacieho konania.

33. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.
Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.
(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).